

The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands, nr. 15, Rekkem, Ons Erfdeel, 2007, 319 pp., ill., ISBN 978-90-75862-90-4. | In dit zoals steeds prachtig uitgegeven jaarboek, dat als hoofdthema 'geld en zaken doen' heeft, wordt in verschillende bijdragen gerefereerd aan het concept 'historische canon'. Zo beschrijft Kees Ribbens (*Identity between Diversity and Uncertainty. History in Contemporary Society*, pp. 98-104) hoe groot de belangstelling voor 'geschiedenis' bij de doorsnee-burger tegenwoordig is (waarop de massamedia inspelen met bv. de verkiezing van de 'Grootste Belg' of 'Nederlandse'). Een gevolg daarvan is de gestage verbrokkeling van het beeld van het verleden, dat bovendien als 'ouderwets' (niet meer relevant) wordt ervaren (een vorm van escapisme). Het verleden blijft daarbij wel zoals voorheen een belangrijke rol spelen voor individu en groep, als cement van de identiteit, maar anders dan pakweg vijftig jaar geleden. Het is immers niet langer de natie-staat (voor België in een complexe constructie met Vlaanderen) die het vanzelfsprekende raam vormt voor de overdracht van historische kennis, aangezien dat soms niet meer de identiteit is waarmee men zich het meest verbonden voelt. In de multiculturele, globaliserende en Europees-unifiërende samenlevingen die België en Nederland geworden zijn, identificeert men zich

meer met familie, lokaliteit, regio en/of etnisch-culturele groep. Vooral in Nederland levert dat de politiek-geïnspireerde reactie op om, *top-down*, het verleden als het dominerende raamwerk voor de collectieve identiteit van de huidige maatschappij te presenteren: de nationale geschiedenis als remedie tegen de hedendaagse problemen (in België waarschuwen historici overigens daarvoor reeds in een gezamenlijke oproep "*Geschiedenis is niet de nieuwe catechismus van de multiculturaliteit, een toevormiddel om extreem-rechts en xenofobie te bestrijden, [...]*": Geschiedenis is meer dan herinneren, in: *De Standaard*, 25 januari 2006, pp. 50-51). Dat concretiseert zich o.m. door de oprichting van een museum voor de Nederlandse nationale geschiedenis in Arnhem en door het opstellen van twee historische canons (nationaal en internationaal). De discussie rond een canon voor de Nederlandse geschiedenis wordt, verder in het jaarboek, besproken door Bart van der Straeten (*A Dialogue, not a Directive. A Canon of Dutch History*, pp. 263-265). Aansluitend bij de problematiek is er in het jaarboek wel nog een artikel over de vorming van een nieuwe identiteit bij de moslim-minderheden in Europa c.q. België (M. Kanmaz, & S. Zemni, *Belgium and the Domestication of its Islamic Diaspora*, pp. 197-205). De auteurs argumenteren dat een nieuwe 'andere' wordt gecreëerd die niet langer in etnische maar in religieuze termen wordt gedefinieerd: of, omgekeerd gesteld, de islam wordt 'geëtniciseerd', waarbij een gelovige als 'niet van Belgische oorsprong' wordt gedefinieerd. Maar de migranten zelf kiezen nog steeds in grote getale voor een etnisch-nationaal zelfbeeld (i.e. met referentie aan hun land van oorsprong).

Op (de discussie rond) de casus 'Vlaamse' of 'Belgische canon' wordt in het jaarboek overigens niet ingegaan, tenzij men de boeiende bijdrage van Luc Devoldere over zijn bezoek aan Aalst (*Aalst: A Flemish Provincial Town like*

no Other, pp. 249-258) *mutatis mutandis* beschouwt als een aanzet tot de canon van de Aalsterse identiteit... [Luc Boeva]